

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik IV., št. 10.
Četrtna številka „NAPREJA“
izhaja kot tednik

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetško-delavske zveze.
Stane letno 7-2 pk = 28 80 din., mesečno 0-60 pk
= 2-40 din. (V marcu 1922 velja 1 pk 4 din.)

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Franciška ulica 6-1.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V marcu 1922 računamo pk po 4 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Življenje je resno.

Ne bodite preveč občutljivi!

(Šola — gledališče — uradi.)

Kadar se zgodi nesreča, se ljudje vselej vprašujejo, kdo je kriv. Pri tem se mnogokrat lahko zmotijo, tem bolj, ker se pred nesrečo ponavadi prav nič ne brigajo za tiste razmere.

Če ubije otrok kozarec, ga mati natepe. Predno se je na ta nesreča zgodila, se mati ni nič brigala za otroka in njegovo gospodarjenje okoli kozarcev. Morebiti ga je opazila, morebiti se je še celo bahala: pogledajte, kako je moj otrok pameten in oprezen, sam si zajema vode, pa nikoli ne ubije nobenega kozarca!

Dekle, ena najboljših, ki bi bila prihodnje leto že kot učiteljica imela nastopiti vzvišeno službo med narodom — se je ustrelila iz strahu pred šolo. Gotovo ni bila posebno trdna, velikanska strahopetnost se ni zdi, če se kdo boji življenja tako, da si ga sam vzame. Ljudstvo bi reklo še več: zmešalo se ji je!

Toda od česa se ji je zmešalo? Kaj je nanjo tako strahovito vplivalo? Stroga šola!

Pa učiteljice mora biti strogo! Kdor ima zrelostni izpit v žepu, postane vodilna oseba v tisti delavnici, ki obdeluje, preobraža in oblikuje našo bodočnost. Kajti mladina je res naša bodočnost. Kdor oblikuje našo bodočnost, mora biti zmožen za to! Torej mora biti učiteljice stroga šola. Mladina, ki ni dovolj resna, naj se

gre učiti česa drugega, saj je mnogo poklicev!

To je jasno. Prav tako jasno pa je, da morajo biti zmožni tudi tisti, ki oblikujejo bodočnost naše bodočnosti, ki vzgajajo naše bodoče učitelje. In ti morajo biti zmožni tako, da znajo — razen drugega — tudi pravilno ločiti zmožne učence od nezmožnih, da znajo zmožne pravilno voditi k napredku, nezmožne pa pravočasno brez tragike odstraniti.

Če si je resna, nadarjena in pridna gojenka vzela svoje mlado življenje, potem si moramo misliti, da na tem zavodu ni tako. V tem nas potrjuje še dejstvo da vlada tam večkrat zbežanost, da se je zgrudila strahu zopet druga gojenka, da je padel v nezavest celo močan, zrel mladenič — e, nič pretrde niso naše besede, če trdimo, da vlada tam strah, kar pri vzgoji ne sme in nikakor ne sme biti.

Profesorji hočejo dokazati svojo zmožnost vsak v svoji stroki. Takih strok ali predmetov je pa na učiteljsku 15 do 16. Po 36 ur na teden imajo gojenci pouka, 6 ur napete pozornosti na dan, to ni malenkost. Po vrhu pa hoče še vsak profesor, da se pripravljajo za njegov predmet tudi doma, nihče pa ne upošteva, da njegov predmet ni edin! Ze šolski stroj sam torci ni dober, ker zalteva preveč proti staremu reku: non multa, sed multum! (Ne

mного stvari, temveč nekaj, pa čisto temeljito!) Zadnji čas je, da dobi učiteljske peti letnik, rajši kar še tudi šestega! Posebno če mislite, da je res potrebno ubijati našo mladino še tudi s srbohrvaščino in cirilico! (Neslovenci imajo v Jugoslaviji za 1 predmet manj, ker se jim slovenščine ni treba učiti!)

Non multa, sed multum velja pa posebno še za posamezne predmete. V staro šaro s profesorji, ki mislijo v par urah vteptati gojencem v glavo vse, kar sami znajo, da še več, kajti gojenci se uče 16 predmetov, pa skoro vsakega pri drugem profesorju! V staro šaro posebno s fistimi, ki mislijo, da morajo gojenci izven šole misliti samo na njih predmet, kakor da bi drugili 15 ne bilo! Sploh trdi moderno vzgojeslovje, da se mora doseči učni smoter med poukom in ponavljanjem v šoli, ne z domačimi nalogami. Kdor nalaga mnogo dela za dom, bodisi pismenega ali spominskega, dokazuje, da ni zmožen vzgojitelj, ali pa da je prekomoden; po domače: prelen. Nikjer ni komodnost tako škodljiva, učitelj se mora žrtvovati, sicer ni nič vreden!

Pa brez zamere! Učiteljske je naša zadeva, pravico imamo povedati resnico gojencem in gojiteljem, ker ne trpimo, da bi se nam kozarci razbijali!

Če bi imeli več časa in prostora, bi napisali podobno dolgovestnost tudi o gledališču. Tudi tam nam razbijajo kozarce, čeprav samo lončene, ker si boljših še nismo mogli preskrbeti. Pa tudi teh je škoda!

Umetniških večer v Trbovljah.

V nedeljo 5. t. m. se je vršil v Trbovljah pod okriljem »Svobode« v veliki dvorani Delavskega doma umetniški večer »Kluba mladih«, ki je uspel nenavadno dobro. Prostorna dvorana je bila nabito polna tako v parterju kakor tudi na galeriji. Poslušalcev je bilo okoli 800 in to so bili večinoma sami delavci in delavke.

Umetniški večer je otvoril pesnik Podbevšek s svojim govorom o »Raketih iz svetovne norišnice«, v katerem je govoril o razvoju umetnosti, o današnji dejansko najnižji kulturni stopnji skoro absolutnega vladanja nacionalizma, militarizma, kapitalizma in rimsko-katolicizma. V nadaljnjem svojem govoru se je spravil nad popolnoma napačno šolsko vzgojo, ki vzgaja same »dobre« državljane, oz. avtomate. »Anarhistov«, kakor jih že imenujejo, ali še boljše močnih osebnosti je malo, ker ne skrbe vlade za resnični napredek. Toda novo stoletje zahteva novega in sicer celega človeka, ki se bo

dvignil preko umetno napravljenei mej visoko proti centralnemu solncu. Gotovi odstotek človeštva že dejansko odkriva novo Azijo, Afriko, Ameriko, Avstralijo in nje otoke. Kali za tega novega človeka že klijejo in sicer je njegov predhodnik obča nezadovoljnost. Usmerila sta jo največja ženija preteklega stoletja, Marks in Engels s svojim socialističnim svetovnim naziranjem, ki že dejansko vsebuje vse duševne težnje sedanjih Tagorejev.

Zanimanje je ostalo nezmanjšano, ko je pričel govoriti pesnik Podbevšek o mladi umetniški generaciji, ki se dobro zaveda svojega razmerja do bližnjega, do države in vesoljnosti. Omenil je tudi, da je umetniški večer v Trbovljah velevažnega pomena, ker so položili mladi tega dne temelj reorganizacije »Kluba mladih«, ki se je izrekel ne samo za kulturno, temveč tudi za politično in sicer socialistično delovanje. Mladi se nočejo udeleževati zaradi pozerstva kakor nekateri zastopniki mlade umetnosti, katere so izključili iz svoje srede*. Omenil je še revijo »Trije labodje«, ki bo zgubila z drugo številko, — če bo sploh izšla — svoj namen in pra-

vico do obstoja, ter zaključil svoj govor z vzklikom, da je mladega umetniškega pokolenja sedanost in bodočnost.

Za njim je nastopil pesnik Tone Seliškar, ki je žel ravnokako kakor pesnik Podbevšek burna odobravanja. Umetniški večer je bil namreč slavnostni večer izrazito proletarskega pesnika Seliškarija, ki je nastopil s 24 pesnitvami iz svoje elementarne zbirke »Trbovlje«. V temni dvorani so bili vsi obrazi zamišljeni in videti je bilo, kako se trudijo poslušalci razumeti vsako misel. Gotovo je, da so delavci bolj razumeli prireditelje kot jih je v ljubljanskem »Mesnem domu« omrtvičena buržoazna publika. Seliškarjeve pesnitve so napravile velik utis, saj je zro delavstvo vse svoje trpljenje prav jasno pred seboj v vsej svoji goloti.

* Odbor »Kluba mladih«, ki šteje skoro vse mlade sile, zastopajo sedaj pesnik Anton Podbevšek, romanopisec Angelo Cerkevnik, pesnik Tone Seliškar, režiser Silvester Škerl in pisateljica Štefanija Ravnikar.

Pomislite, če spode iz gledališča občinstvo domu: danes ne bo nič, ker je neka igralka bolna! Naše občinstvo, ki še itak ne zna ceniti gledališke umetnosti, pa v največji brozgi zastoji tja in nazaj! Polovica tistih ljudi bo sovražila gledališče par let, če se nam ne posreči hitro najti kje kakšno kobilo, ki bi bila primerna za naš oder, kakor svoj čas Krpanova.

Kaj pa še, ko je zvedelo tisto občinstvo, da v resnici ni bil nihče bolan, temveč so se le ženske kujale, oziroma so hotele pokazati, kdo da so! E, preveč smo negovali svoje izvoljenke! Povsod menda smo se navadili nositi po rokah vse osebe, ki so nam enkrat v čem ustregle, potem so si pa seveda vteple v glavo, da brez njih ne moremo biti, da smejo torej kar drva sekati na naših glavah. Prijateljica! Mi smo rdeči pod kožo, tako sekanje nam ni všeč, pa čeprav nam zato „Naprej“ od-poveš! Tudi najboljša igralka nima pravice oditi iz gledališča, ker ji je garderoba premrzla! Kdor si je znal preskrbeti brez škandala lepo plačo, bo tudi to lahko mirno izbojeval, da mu bodo v garderobi zakurili. In kdor misli, da sme vsled tu-jega kujanja tudi sam kujati se, je tudi majhen, čeprav misli, da ima velikost v zakupu. Niti podedovane niti priborjene, niti prave niti neprave prednosti ne dajejo nikomur pravice — razbijati kozarce, čeprav lončene.

Pa brez zamere na vse strani! Proč z občutljivostjo! Življenje je resno!

Vse to velja tudi za urade. Pa ne smemo več pisati, da ne bo predolgo. Če ne bodo tako razumeli, jim bomo pa drugič posvetili poseben članek.

Draginja dol!

Tako in podobno odmeva danes iz vseh časopisov in celo strogo vladni listi — kakor n. pr. »Jutro« — včasih udarimo na isto struno in se zaletavamo — o groza — v svojo vlado. Seveda je to zopet samo spekulacija, kajti, lahko se jim zgodí, da izgubijo kar čez noč vsaj 90% vseh naročnikov, če od časa do časa ne udarijo čez draginjo.

Karakteristično je, da vsi kar soglasno udrihajo v prvi vrsti čez trgovce. Ker sem se namenil stvar pojasniti iz strogo trgovskega stališča, prosim, da mi cenjeno uredništvo dovoli nekaj prostora v »Napreju« ...

Ako se že govori o trgovcu, je v prvi vrsti potreba ugotoviti, kdo da je pravzaprav trgovec? Imamo tu trgovce iz pred-

vojne in povojne dobe. Trgovec iz pred-vojne dobe, navezan na — večkrat brez-vestno — konkurenco, je bil pošten, discipliniran in v približno 95% je živel iz roke v usta. Leta 1914., torej ob začetku svetovne vojne, je bila javna tajnost, da je bilo vsaj 80% vseh avstrijskih trgovin v denarni stiski. Ravnotako, kakor je bilo pri majem in srednjem kmetu. Ne glede na manjše število večjih obratov, ki so postali vojni liferanti in začeli kovati milijone, je srednji trgovski stan ostal v bistvu to, kar je bil. Resnici na ljubo moram povedati, da si je skoraj vsak trgovec prve dneve vojne nekoliko opomogel in poplačal vsaj večji del perečih dolgov, kajti napočil je čas, ko se je lahko iznebil stare zaloge, da, prodal je z lahkoto tudi tako blago, katerega bi se ne bil nikdar odkrižal. Toda stare zaloge je bilo kmalu konec in treba je bilo nove naročitve, seveda po novih cenah. Tu se je začela brezvestna spekulacija. Krščeni in nekrščeni spekulanti, ki so imeli »dobre informacije«, so pokupili takoj začetkom vojne vse zaloge na debelo in so jih začeli sedaj prodajati s 200 do 500% dobička. Samo en slučaj za ilustracijo: V neko ljubljansko trgovino, ki je imela še meseca oktobra leta 1914. znatno zalogo čevljev, je stopil podčastnik in za njim dva voja-ka-prostaka, vsak z veliko vrečo čez ramo. »Koliko čevljev imate še v zalogi, potrebujem jih za prostovoljce.« Trgovec, ki je bil takrat radi čevljev v denarni stiski, vesel, da pride do denarja, je takoj povedal približno število. »Torej, vzamem vse!« Čevlje so odšteli in se dogovorili za ceno po 18 K. Podčastnik je predložil k izpolnitvi račun z eraričnim žigom, plačal vse v gotovini in začelo se je veselo odnašanje čevljev — kam? Bomo takoj videli. Čez nekaj časa je imel trgovec prazno trgovino in je moral iskati vire, odkod dobiti blago. V tem težkem času mu je bila nekakšna rešitev ponudba, ki jo je dobil iz Budimpešte od neke izvozne tvrdke. Agent tvrdke se je zavezal tekom 14 dni dostaviti vsaj 100 parov čevljev po 65 K. In res, čevlji so došli — pa glej ga spaka — med temi je trgovec sprejel 20 parov svojih lastnih čevljev, ki jih je pred kratkim prodal po 18 K vojni upravi. Sedaj je bilo jasno, da je bil podčastnik agent fiste tvrdke. Če je bila ta pošiljatev samo slučaj ali se je hotela tvrdka iz trgovca tudi norčevati, ni bilo mogoče več ugotoviti. ...

Prišlo je pa še drugače. Pojavili so se takozvani verižniki. Ljudje, ki nikdar prej

nišo bili trgovci — pač pa so imeli od ene ali druge strani nekaj protekcije, ki jih je ščitila pred strelskim jarkom — so začeli »trgovati«, to je — na različne goljufive načine so prišli do blaga, katero so z nesramnim dobičkom razpečavali. In zopet je bil trgovec, ki je moral enkrat enemu, enkrat drugemu nasesti, kajti navadnim potom ni bilo mogoče blago dobiti. Le tem ljudem — pijavkam — se je zahvaliti, da so spodkopali ugled poštene trgovine. Prišel je preobrat in z njim zaželjena »svoboda«. (Hudomušneži to imenujejo novo zaslužnje).

Po zaslugi »strokovnjakov«, ki so se polastili vlade, pa so prišli časi, ki jih bo zgodovina Jugoslavije imenovala valutno goljufijo. Zaradi brezvestnosti ljudi, ki se trmoglavo drže ministrskih stolčkov in pod nobenim pogojem nočejo priznati svoje nesposobnosti vladanja, smo se pogreznili do vratu v blato. V deželi, kjer sedimo takorekoč na žitu in na živini, ni kruha, ni mesa itd. Kajti — gospodje izvažajo in uvažajo popolnoma brez glave in brez ozira na stalno korist vseh državljanov.

Če hočemo torej iskati draginjo, je ne iščimo le pri trgovcu! To vse tiči drugod, »Jutro« in »Slovenski Narod« nam vedno pridiguje, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci en narod. Zakaj za Boga smo pa morali Hrvatje in Slovenci plačati dinar kar po 5 kron (4 K in 20% so odtrgali)? Ako so nas sprejeli kot brate, so z nami vred dobili tudi naše naravne zaklade! Žalibog, nam gospodarji kapitalizem, ki je enako zaslužil ves SHS in ima tudi srbski narod od tega gospodarstva prav isto škodo, kakor mi in Hrvatje. Ali je morda res, da gospodje Pašić in vsa družba poznajo samo veliko Srbijo, ne pa države SHS? Samo veliki kapital, ne pa vsega državljanstva?

Za danes naj zadostuje. Uravnajte se v noiranosti države! Ne izvažajte brez glave, česar nam primanjkuje, ne ovirajte pa tudi uvoza stvari, ki jih sami ne izdelujemo, potem tudi prosta trgovina ne bo nesreča za trpečí narod, kajti potem bodo trgovali sami v prosti konkurenci naši pot do cenejšega blaga. Glavno pa: Omejite delovanje brezvestnih bank! — Trgovec.

Op. ured.: Priobčujemo kot zanimivost. Ali ni čudno, da govore že trgovci z našimi besedami? Sicer moramo pa na čast naši trgovini povedati, da se je zadnje dni postavila proti nameravanemu moratoriju. Vsekakor začenjajo nekateri že

Prevaljčan številka 1 pred nebesi.

(Dalje.)

»Kaj ne, sapa sem ti zaprl?« in ne meneč se za naju, je že hotel dostojno prestopiti Hanibal nebeški prag.

Ampak motil se je! V tem slučaju sv. vratarju ni zaprlo sapa. Vidno je bilo, da to ni edini slučaj iz Prevalj. Gromko je donela njegova beseda, ko ga je še z močno roko potegnil za škrice pred portal: »Šleva, misliš, da mi ni znano, da se drži tvojih prstov črnilo, s katerim si mazal krivico in zlobo na nedolžen papir? Tam notri ni prostora zate — tja dol greš (smer polnoč). Podnetiti pa dam še poleg običajnega kuriva ves premog, kar si ga odtrgal in zaračunal delavcem, vsega, kar si ga po krivici delil, vsega, vsega, kar si ga pokuril sam (zame uganka, ker je že zgorel), za žejo pa — tu se je sivolasi starček obrnil v kot, kjer je stal vab-

livi sodček — »za žejo pa ti postavim ob stran še povrhu vseh 10 sodov mošta letnice 1921, kar ga nisi privoščil revežem, a vedj, kakor Tantalos (odkod je vzel prvi apostel ajdovske mučenike?) steguj se — a ne kapljica naj ne kane na tvoj suhi jezik ali na tvojo gobo v grlu!«

Strašna sodba je bila izrečena! Stal sem že ukovan, ko mi sv. Peter pomigne, češ: »Greva!« Prijaznega povabila skoro da nisem opazil, tako me je zanimal moj rojak, ki je glavo stisnil med ramena in zakričal:

»Samo enkrat — sem grešil, ko sem dvomil o jezikovni zmedji babilonskega stolpa, a kriv je bil ta-le.«

To je »cikalo« pa name. Ostrmel sem, a sv. Peter mi namigne, češ: »Je li res?«

Prav prijateljsko mu povem, da vendar nisem tako izobražen, da bi zmogetl zmešati nauke katoliške cerkve. Zado-stovalo je, kajti odgovor je bil povsem

resničen, a ljubi bralci, v tem trenutku me je zadela strela in padel sem sv. Petru v naročje. Kaj se je zgodilo? Sv. Peter mi je pozneje razodel, da se je moj rojak kakor bivol zaletel vame ter me s svojo trdo glavo podrl skoroda na tla. Večna hvala sv. Petru, ki me je prestregel in ko sem se zavedel, sem opazil, da se je sv. Peter trudil okrog mene dokler se nisem zavedel popolnoma.

Neznanska mrzlica me je tresla in moj rešitelj je koj spoznal, kaj mi je trebalo. Prijel me je za roko in stopila sva v nebeško kraljestvo.

Precej znan se mi je zdel duh po tobaku v tej sobi in tudi soba sama, še bolj se na čudim, ko je pristopila Rozmanova Urška, naju prijazno pogledala in še bolj prijazno vprašala, česa želiva. Sv. Peter me stisne v kot za mizo in mesto mene naroči pravega angleškega groga, močnega in vročega kakor ga pijo ribiči. Oprostil pa se je za trenotek, a nisem ga več videl.

tudi v tem stani uvidevati poguben vpliv veleveržnikov, ki znajo tako imenitno voditi našo državo.

Tedenski pregled.

Ljubljana, dne 7. marca 1922.

Indijski princ (!) so sklenili, da podare angleškemu prestolonasledniku povodom njegovega potovanja v Indijo tretji največji demant na svetu. Po vesteh, kako sprejema tega prestolonaslednika indijsko ljudstvo, daje to poročilo misliti. Da povemo na kratko: Daj princem pravico, da izkoriščajo ljudstvo, in prestolonaslednik prejme od njih dragulj. Kaj bo še iz vsega tega, pa vseeno skrbi angleško diplomacijo.

Zadnje čase se je pričel naval židov iz Poljske Nemčije in drugih krajev v obljubljeni deželo — Palestino, ki pa zadnje čase ni obljubljena judom. Gotovo ima vsak človek pravico živeti, toda živeti na račun svojega bližnjega, ni upravičeno. Zato so se Arabci, ki sedaj žive po onih pokrajinah postavili na noge in odločno protestirajo zoper naseljevanje Judov v Palestino. Za enkrat je težko izraziti določno mnenje v tem vprašanju, to pa lahko približno, da se je meščansko časopisje s svojo trditvijo, da je večina teh Judov boljševiskega mišljenja, uredalo. Straži ima pač velike oči.

Z ozirom na bojovito razpoloženje evropskih držav je tudi Japonska odločno in odkrito izjavila, da niti misliti ni na to, da bi znižala svojo armado.

Komaj je prišla Italija do nove vlade, preti izbruhni ministrska kriza v Angliji. Med min. predsednikom in nekaterimi drugimi politikmi že dalje časa vlada napeto razmerje. Zato se namerava min. predsednik Lloyd George (Lojd Žorž) le še udeležiti mednarodne gospodarske konference v Genovi, nato pa nastopiti bolniški dopust. Pri prihodnjih volitvah nastopijo socialisti v strujenih vrstah zoper takozvane liberalce in unioniste, ki zastopajo veliki kapital. Ljudstvo hoče priti do besede, kadar se odloča o njegovi usodi.

Zadnje tedne je brezposelnost v Angliji nekoliko ponehala.

Francoski strokovnjaki so dovršili svoje priprave za gospodarsko konferenco v Genovi in sedaj izdelujejo skupno z angleškimi izvedenci načrt za eksploatacijo Rusije. Z druge strani se snujejo pod

okriljem mednarodnega sindikata zasebni sindikati, ki bi Rusijo tudi radi v ime- nu človečanstva in civilizacije izkoriščali. Upajmo, da jim Rusija v Genovi prekriza račune.

V Rimu zbornice konferenca nasledstvenih držav, ki je zadnje dni razpravljala o avstrijskih dolgovih in odškodninskih zahtevah.

Na Španskem in na Poljskem je izbruhnila vladna kriza. Kabineta v obeh državah sta odstopila. Politično ozračje je po vsej Evropi tako okuženo, da ni mogoče priti do urejenih razmer. In iz tega črpa kapitalizem svojo moč.

Medtem ko govoriči Evropa o obnovi Rusije in se ji v obraz priliznjeno smehlja, skušajo zavezniki zopet zanetiti v Rusiji protirevolucijo. Baje se nahaja v Ukrajini znani hetman Petljura, ki razpolaga s 15.000 volaki. Ne moremo se uveriti o resničnosti te vesti, vendar je jasno, da so črne sile zapadnega kapitala vedno na delu, da zatro sveži demokrazem probujajočega se ljudstva.

Predkonferenca strokovnjakov male entente in Poljske v Beogradu je odgode- na na jutri dopoldne, ker nekateri delegati še niso dospeli.

Takoj ko je bil v narodni skupščini sprejet poslovnik, so izvolili tudi novo predsedstvo. Dosedanji predsednik dr. Ribar ostane. Obenem je bil izvoljen tudi novi zakonodajni odbor.

Včerajšnja seja narodne skupščine je bila burna. Bavila se je z dogodki na Reki. Italijanski fašisti so po večtedenskem napadanju na upravne oblasti v Reki kratkomalo pregnali predsednika reške države in se potastili vse oblasti. Jugoslovanska vlada protestira zoper to kršenje rapalske pogodbe, italijanska vlada sicer odgovarja, da se hoče držati mirovnih in drugih pogodb, poleg tega pa se potuhnjeno smeje. Naši poslanci so v ostrih izrazih napadali ministra zunanjih poslov dr. Ninčiča, da je nastopal neodločno.

Zoper moratorij so se vzdignili vsi trgovski in obrtniški krogi v državi, tako da je to vprašanje za sedaj odgode- no. To bi bilo tudi le pri nas mogoče, da bi država vlekla iz blata propadle špekulante.

Ker različni parlamentarni odseki niso izvršili določenih jim nalog, so morali zasedanje nar. skupščine zopet odgodi. Do 20. t. m. ne bo sej in delo bo po-

Torej Urška je prinesla grog — cel pisker kot posebnost — zvrhan prima angleške vrste. Odkrito povem, toplo mi je postalo in ob žarkih pogledih Urškinih sem se začel potiti. Iz nekega taberna- keljna pa je pogledal moj prijatelj Roz- man sam — sočutno, kakor zna samo on. Veselilo me je, da se je preselil z vso svojo hišo v nebeško kraljestvo ter pri- nesel grog s seboj.

A glej ga spaka! Moj prijatelj Hanibal, ki je bil pravi povod temu, da sem se nahajal v nebesih, se prikaže z nekam nabasanimi žepi, stoni k meni — zeblo ga je — in vlačil iz žepov premog kos za kosom, ter ga začne postavljati na mizo krog mojega piskra.

Prva misel moja je bila, da si je pre- tresel ob zaletu vame možgane. Kmalu pa sem opazil, da temu ni tako, temveč, kakor mi je na moje vprašanje pojasnil, da sta se s svetim Petrom pobotala tako daleč, da mora ves tisti premog, ki bi ga moral kot deputata k običajnemu gorivu greti, kos za kosom prodati, a izkupiček oddati dan za dnem sv. vratarju. Pozabil

sem na vse bolečine in še častital sem svojemu rojaku, ter mu svetoval, naj pre- mog kar na vagone proda, pa bo koj gotov.

A v tem je ložala zvižča sivolasega ribiča, da ni smel prodajati na debelo, temveč le v posameznih kosih in sedaj sem opazil šele, da so se na vseh kosih poznale številke v kilogramih označene.

Moj rojak mi je sedaj ponudil kos pre- moga, označenega s težo 1 kg 10 dkg v odkup, a ko mu povem, da v nebesih ne kupujem premoga, ker je itak toplo in ko ga zavrnem, zakaj mi ni na zemlji prodal toliko in toliko, ko sem ga prosil, je začel žalostno pobirati kose ter vtikati v žep nazaj. Škodoželjno sem zrl za vsakim kosom, ki je šel v žep njegov. Ne vem pa, ali iz nerodnosti ali iz preračunane zvižče mu je padel najdebelejši kos pre- moga na tla, da je glasno zaropotalo.

— Lepe sanje v nezakurjeni sobi so bile končane. Oddahnil se bo gotovo tudi moj rojak Hanibal.

čivalo, država pa drvela bolj in bolj v propad.

Bistvena razlika.

Množica ne more reševati nobenega važnega vprašanja stvarno. Zato ker ima tisoč glav, ki delajo vsaka po svoje. Še več! Za vsako glavo je po en želo- dec, ki vpliva na glavo pri njenih odlo- čitvah. Želodec, ki ima rad meso, zahte- va od svoje glave, naj kriči, da mora biti meso cenejše, drugi, ki ima rajši močna- te jedi, zahteva, naj se pocenijo mlevski izdelki. Mesar potegne z drugim, mlinar s prvim, oba se pa združita v kričanju, da mora kmet svojo živino in žito pro- dajati ceneje. Kmet je jezen na oba, ven- dar pa potegne tudi z njima, ko udrihata proti trgovcem. Trгоvec pa pravi, da so vsi trije oderuhi in da ne mara niti go- voriti s temi lopovi, čeprav mešetari ta- koj nato z vsemi. Tudi kričati zna proti vladi, proti davkom, proti militarizmu — pa ne zato, ker mu je vse to na poti, ampak zato, ker ve, da je ljudstvu tako kri- čanje všeč.

Kadar spravite vse te ljudi na kup, bodo vsi kričali proti vladi, proti dav- kom in proti militarizmu. Ali bodo pa s svojim kričanjem kaj pomagali?

Prav nič! Proti draginji ne smemo kričati, ampak delati! Organizirati in po- jasnejati medsebojne težave, meriti, raču- nati in poravnati medsebojne dolgo- ve in spore, vse pa po merilu dela in jela.

Ker tega komunisti ne znajo, ali ker so preleni, da bi to delali, ali premalo vztrajni, da bi vzdržali do takrat, ko bo počasi dozorel sad takega dela — zato zbirajo množice in jih pitajo z radikalni- mi gesli in obljubami, čeprav dobro vi- dijo, vsaj zdaj po bridkih skušnjah, da ta pot ni prava!

Kdor tako dela, izkorišča trenutno razpoloženje množic proti tem množicam samim. Pravimo mu demagog. Tako je bil demagog komunist Makuc na ljubljans- kem protidraginjskem shodu in je s svo- jo demagogijo dosegel, da mu je množica ploskala, kakor drugim govornikom. Množica pa je s tem dokazala, da se da zapeljati od kričača tudi takrat, kadar se je zbrala na resno delo.

Na istem shodu je pa množica tudi dokazala, da se zna sama zapeljati. Mno- žica namreč ima vselej velik apetit do- kazati svojo moč, čeprav moči — nima. Vsi smo proti draginji, kar odpravimo jo, kar s silo! Na desni in levi, spredaj in za- daj, povsod ljudje, ki so tudi proti dragi- ni — kar primimo jo in jo pobijmo, to prokleta draginjo!

I seveda! Če bi bila draginja kakšna uboga pastarica, bi jo že pobili! Pa dra- ginja je svetovno znana vlačuga, ljub- lienka vseh velikih in močnih gospodov. Ta se ne da kar tako, v zvezi s temi go- spodji vodi sama za nos vse tiste množice, ki mislijo, da so močne!

Na shodu je 2 do 3 tisoč ljudi skle- palo o dobro pripravljeni, resni in pre- mišljeni resoluciji. Vsa ta množica je mirno in resno poslušala razlago vseh- točk, poslušala govornike in se strinjala z vsemi stvarnimi razlagami, sprejela je tudi (soglasno!) zahtevo, da je treba množice usmeriti k premišljenemu de- lanju — toda kaj se je zgodilo par minut pozneje?

V imenu gospodinj je nastopila tudi govornica in je v lepem in stvarnem go- voru razlagala, da je treba luksuzu napo- vedati odločen boj. Toda ušle sta ji dve besedici: če ne pojde drugače, bomo proti luksuzu nastopili »s silo«. Ko je izgo-

Politične vesti.

+ **Kralj pride zopet v Slovenijo na lov.** Včeraj je sprejel kralj Aleksander zastopnika »Slov. lovskega društva«, ki sta mu izročila trofeje in slike z lova v Kamniku. Kralj je obljubil, da bo prišel v Slovenijo še večkrat na lov in sicer spomladi na peteline, jeseni na koze, pozimi pa na kozle. Odposlancema je podaril svojo sliko z lastnoročnim podpisom, ki sta se vsa srečna poslovila in takoj poročala »Jutrovemu« uredništvu o svojem vzprejemu in pa o bližnjem kraljevem lovu na peteline v Sloveniji.

+ **Lačnega delavca se ne domisljijo.** V Belgradu se je vršila na iniciativo zastopnikov vladnih strank konferenca, na kateri so sklenili, da bodo organizirali med narodom splošno zbirko za nakup dvorca v Han Pijesku v Bosni, ki ga hočejo pokloniti kralju Aleksandru ob priliki njegove poroke z romunsko kraljico. Razumljivo je, da ne pade v glavo zastopnikom vladnih strank, da bi organizirali splošne zbirke za bedne delavce, ki ječe vsepovsod pod kapitalističnimi okovi. Zanje delavci sploh ljudje niso, temveč orodje. Toda gospoda naj se le potolaži! Prišel bo čas, ko bodo vse drugače plesali!

+ **Avstrija in mala antanta.** Z Dunaja poročajo, da bo najbrž tudi Avstrija pristopila k mali antanti, zakar pa sedaj še ni čas vsled nerodne politične situacije, v kateri je sedanja avstrijska vlada.

+ **Genovska konferenca** se bo po zadnjih poročilih sestala 10. aprila — če ne bo poljubna zavezniška velesila zopet uzrla kje kakšen ruski strah. Baje se je mala antanta že junaško pripravila za diplomatski boj proti sovjetski Rusiji na genevski konferenci.

+ **Prebrisana laška vlada** si že ve pomagati iz zadrege. Italija oficijelno ne priznava reške revolucionarne vlade, pač pa je odposlala na Reke poslanika Castellija, ki bo vplival, da bodo takoj izvedli volitve pod pritiskom fašistov. Laško časopisje zahteva poleg tega tudi izvedbo rapalske pogodbe.

+ **Francozi zagovarjajo Habsburžane.** Pariški listi zagovarjajo Habsburžane in pravijo, da morajo sedaj stradati in da težko prehranjujejo svoje otroke. Edino nemški cesar Viljem živi brezskrbno izmed bivših pregnanih vladarjev.

Dnevne vesti.

Grozne posledice stanovanjske bede. V preteklih tednih se je mnogo govorilo o gostilničarju Jalenu, ki je umoril svojega hišnega gospodarja in bil obsojen na večala. Zdaj smo prejeli sledečo dopisnico iz krogov naših čitateljev: »Tragedija Zajc-Jalen. Kakor znano je sedaj obsojen Jalen svoječasno kupil v Šiški hišo, kjer bi nadaljeval svojo obrt. In pri dobri volji naših stanovanjskih uradov bi se to lahko omogočilo. Ne bi bila pri tem uničena dva družinska očeta, eden z nožem, drugi na večalih. Želeli bi torej našim birokratom malo več gibčnosti.« Gotovo je veliko resnice v tej misli, kajti vemo, da tirajo človeka velikokrat razmere v pogubo. Boljšajmo razmere. To naj velja za nas vse, če hočemo odpraviti zver iz človeka!

Javen železničarski shod! Pokrajinski odbor koaliranih železničarskih organizacij za Slovenijo sklicuje javen železničarski shod v četrtek dne 9. t. m. ob pol 10. uri v veliki dvorani Mestnega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo delegatov vrhovnega vodstva koalicije o

rifa ti dve besedici, je bila prekinjena s takim navdušenim ploskanjem, kakor ga tisti dan nisino slišali, pa tudi sploh ne pogosto. Ploskali so vsi, tudi resni, starejši uradniki, ki vedo, da je nasilje zelo slabo orožje. Niso ploskali po razumu, ampak po čustvovanju! Spreдай in zada, na desni in levi, povsod polno ljudi, vsi ploskajo, vsi so proti luksuzu, hajdimo! Boj luksuzu! Pobjimo ga! Močni smo, vse je naše!

Da, če bi tisto čustvovanje ostalo. Pa takoj po obedu so šli ti ljudje v kavarno, pa v gostilno, zvečer zopet na ples, saj je nedelja, danes si moramo privoščiti! Drugi dan pa za kruh in krompir niso imeli, prav kakor jim je povedala guvernica! **Množica** jih je dopoldne zapeljala, da so hoteli iti s silo proti luksuzu, **množica** jih je popoldne zapeljala, da so živeli v luksuzu. Druginja, gosposka vlačuga, se jim je pa smejala z gospodo vred: »Čakajte, še bolj vas bom!«

Taka je množica, zato se ji tudi tako godi! Razum je pri njej veliko manjši nego čustvovanje, nima preudarka, marveč samo nagnenje, zato skače zdaj na levo, zdaj na desno... Zato je tudi tepena zdat od leve, zdat od desne.

To pa ni ni nič čudnega. Otrok se v temi boji, če mu daš luč, je takoj bolje. Ne samo zato, ker vidi, tudi zato, ker ima družbo v tistem, kar vidi. Sam se tudi odrasli človek boji, če ima tovariša, je takoj bolje, čeprav bi strah ali razbojnik, ali potres dva prav tako lahko uničil, kakor enega. Čustvo je, ki daje korajžo, ne razum!

V politiki pa čustvo nič ne pomaga, samo škoduje. Zato več razuma, manj srca, manj čustvovanja! Lopov je, kdor hoče potom čustva politično vplivati — demagog mu pravimo. Z razumom je treba zbuditi razum pri množici, zato nikar ne hvalite govornikov, ki jim teče jezik posebno navdušeno, ki vam hočejo »na dušo pibati«, navadite se poslušati govornike, ki govore stvarno in razumljivo, rajši do domače, nego učeno. Le tako jih boste razumeli, kaj hočejo in boste torej lahko sodili, ali greste z njimi, ali ne.

Če pojdete z njimi, si morate pa zapomniti, kar so govorili. Če vas kdaj kakšna njih beseda zaboli, ne smete vselej misliti, da so proti vam — vprašajte, pojasniti se mora vse. Če si ne pojasnite, boste kmalu z vsemi govorniki navzkriž, ker nima nobeden vaše glave! Za delavca in kmeta, za mesarja in mlinarja, za trgovca in uradnika, za može in žepce, za mlade in stare, za Slovence in Nemce — za vse obenem govoriti, pa vsem vse njih želje izpolniti, to je mogoče le tam, kjer so vsi popolni z govornikom vred. Popolen pa ni nobeden!

In vendar mora socialistični govornik govoriti za vse! Zato mora zastopati resnico in pravico. Ta pa v oči kolje! Tistim jemlje, ki imajo preveč, tistim pa ne daje vselej, ki imajo premalo!

Zato je popolnoma napačno, če pravi kdo, da mora govornik govoriti tisto, kar množice upajo in verujejo, nasprotno, mnogokrat se mora postaviti proti tistemu, kar množice žele.

Tako tudi vsa politika resne stranke delavnega ljudstva ne sme biti rezultat vsega tistega, kar množice žele, marveč mora biti rezultat tistega, kar žele organizirani člani tiste stranke. Ne samo zato, ker imajo v stranki samo člani pravico odločevati, temveč predvsem zato, ker so samo člani pristali na strankin program in statut ter se zavezali po njem

se ravnati ter imajo zato tudi predpogoje za možnost skupnega dela. Ti predpogoji pri drugih manjkajo, zato so si pri križajočih se koristih vsak trenutek v lasih!

Stvaren boj proti militarizmu.

Prav nič! Proti militarizmu se ne sme kričati, ampak delati! Kako? V narodni skupščini je treba glasovati proti milijardam, ki jih daje vlada za militarizem! Treba je torej, da izvoli ljudstvo take poslance, ki bodo imeli voljo in korajžo tako glasovati. Kako je pa ljudstvo v resnici volilo? Polovico skupščine je napolnilo z radikali in demokrati, ki pravijo, da militarizem mora biti, ker je v nevarnosti domovina (žepi kapitalistov), dalje so bili izvoljeni zastopniki raznih ver, ki hočejo v skupščini reševati nebeške razmere (ker so posvetne zanje že dobro rešene!), dalje veliko Radičevcev in komunistov, ki niso v skupščini sploh nič delali, ki so znali in še znajo samo obljubljeni: pri glasovanju o militarizmu jih kar manjka! Take ljudi so volili mesarji in mlinarji, kmetje in trgovci! Pač — kmetje so volili še tudi samostojneže, ki so delali potem kar lepo skupaj z demokrati, skregali so se pa šele zdaj, ko si dokazujejo drug drugemu, kdo je več dobil iz vladnega korita... Edino delavci in tisti kmetje, ki so tudi delavci, ker morajo delati, da se preživijo, edino ti so volili stranko, ki ima boj proti militarizmu v programu! Žalibog so se o volitvah med seboj kregali za žabjo volno: Ali je Scheidemann, ki je v začetku vojne glasoval za vojne kredite, še socialist ali ne? Kaj nas briga Scheidemann?! V programu imamo boj proti militarizmu, kdor bo zanj, ga bomo izvrgli kot garjevo ovco — če bomo imeli dobre organizacije, seveda — Kako nepotreben je tak spor! Posebno pa še če pomislimo, da so kričali o sodbi samo taki, ki sploh nikdar niso bili socialisti, posebno še tudi taki, ki bi v slučaju, da so na Scheidemannovem mestu, tudi sami glasovali za vojno, ker so ravno tako pripravljeni z orožjem v roki reševati svojo slovensko domovino, kakor je Scheidemann hotel rešiti svojo nemško! Kdor je pa socialist, ve, da se z orožjem ne bo nikdar nič pametno rešilo!

Ker to vemo, zato postavljamo povsod organizacije, da dobi ljudstvo moč v roke, trezno in vztrajno moč, ki bo znala klubovati i Scheidemannom, ki so se onajal v bistveni točki socialističnega programa, i cesarjem in kraljem, kadar pripravljajo vojne za zabavo, i kapitalistom, kadar delajo razpore med narodi zaradi svojega dobička!

Zato postavljamo organizacije, zato morajo te organizacije živeti, njih člani misliti in čitati, da bodo v odločilni uri znali reči: Scheidemann, tvoje glasovanje ni bilo socialistično, umakni se! Ker takrat organizacije niso bile take, tega niso storile in tudi niso mogle storiti, ker je bila še velikanska večina nemškega naroda preveč sebična, ker je hotela dobro živeti na škodo drugih narodov.

Ker so bili socialisti vsled tega vprašanja o Scheidemannu pri volitvah razdeljeni na več struj in so se medsebojno pobijali, zato je bilo izvoljenih na socialistični program izmed 419 poslancev samo 10. Ali je bilo potem mogoče čakati, da ti odpravijo militarizem?

Proti militarizmu se ne sme kričati, ampak delati.

Konferenci v Beogradu; 2. Slučajnosti. Železničarji in prijatelji železničarjev, udeležite se shoda polnoštevilno! — Koalicijski odbor.

Seznam prekmurskih občin z vsemi najvažnejšimi statističnimi podatki, zlasti s popolnim imenikom vseh prekmurskih občin in vasi v slovenskem, madžarskem in nemškem jeziku ter prekmurskem narečju, je dobiti za ceno 6 dinarjev pri okrajnem glavarstvu v Murski Soboti.

ČIGAVA JE »ZADRUŽNA BANKA«?

Prečitajte si odgovor, ki ga objavimo danes teden!

Ljubljana.

Pevsko društvo »Slavec« je pričelo zopet z rednim delovanjem in reorganizacijo pevskega zbora pod vodstvom pevovodje g. A. Ravnika. Pevske vaje so: za ženski zbor vsak ponedeljek ob pol 8., za moški zbor pa vsak četrtek ob 8. zvečer. Vabimo vse stare pevce in one, ki žele na novo vstopiti, da se zglase ob zgoraj navedenih dnevih v društvenih prostorih. (»Narodni dom«, I. nadstropje levo).

»Jugosl. društvo za proučevanje angleškega jezika« bo imelo 8. marca 1922 ustanovni občni zbor v I. drž. gimnaziji (za Narodnim domom).

Celje.

Celje. Obveščamo vse one sodruge, ki se kot delegati nameravajo udeležiti okrožne konference strokovnih organizacij, da se ista ne bo vršila kakor je bilo prvotno naznanjeno dne 12. marca, temveč se vrši definitivno ob določeni uri dne 19. marca 1922. Prizadeti sodrugi naj se po tem ravnaajo.

Stavbinskemu delavstvu v vednost. Pogajanja dne 22. februarja 1922 med stavbeniki na eni strani in z Unijo stavbinskih delavcev, podružnica Celje, na drugi strani, so se razbila, ker niso hoteli priznati zaupnikov pri podjetjih in da bi se uvedli plačilni zavitki ali listki pri izplačilu mezd. Posebno se je pri tem protivil stavbenik Karel Jezernik, kateri je glavni vzrok te zahteve. Delavcem, katere je imel zaposlene v letu 1921., je odtrgaval od 14dnevne mezde v 12. mezdni stopnji namesto 23,47 K 47,10 K. Gotovo je tukaj, da se je delavcu zaračunalo zavarovanje zoper nezgode, kar pa se ne sme zgoditi, ker morajo delodajalci sami plačevati. — Vemo pa, da smo zadeli v sršenovo gnezdo, ker se branijo, češ, to stane mnogo denarja in mnogo časa; mi pa stojimo na stališču, če gospodje stavbinski podjetniki res ne morejo plačilnih zavitkov kupiti navzlic 10 do 20 tisoč letnega dobička, potem jih jim bomo pa mi delavci od svojih žuljavih krajcarjev kupili, ker mi hočemo imeti red pri plačali. To v vednost g. Jezerniku, stavbeniku v Celju; na delavce pa apeliramo, naj bojkotirajo podjetje, katero je proti vam. Vrata so vam odprta proti Zagrebu, kjer se zaupniki pripoznajo. — Več plačilnih listkov je v tajništvu Unije stavbinskih delavcev v Celju, da si jih tudi g. Jezernik lahko ogleda. Prihodnjič pridejo drugi stavbeniki na vrsto. — Več stavbinskih delavcev v Celju.

Ptuj.

Ptuj. Nazaj v srednji vek! Zdravstveni odsek pokrajinske uprave za Slovenijo je sklenil zatvoriti poleg nekaterih drugih tudi ptujsko javno bolnico. Ta škandalozna vest je seveda v javnosti povzročila velikansko razburjenje in tudi merodajni faktorji v Ptujju so šli takoj

na delo, da to namero preprečijo. Čujemo, da je uspeh za enkrat ta, da se bo bolnica provizorično vzdrževala? Provizorično? To se pravi, da jo lahko zdravstveni odsek čez dva tedna definitivno zapre in da ostane ljudstvo ptujskega okraja brez one institucije, v katero se mora v slučaju boleznih zatekati. Nedavno tega smo poročali, da so zdravstvene razmere v našem okraju pod ničlo in da je bila pred nekaj meseci, ko je v okraju griža razsajala, nevarnost, da se ves okraj okuži. Kaj bi nastalo v slučaju epidemij, če ostane ptujski okraj, ki je eden izmed največjih, brez bolnice, ni treba še posebe opisovati. Ne gre nam v glavo, kako je zdravstveni odsek prišel do tega katastrofalnega koraka. Pomanjkanje sredstev? Za boga, kam pa se steka denar, ki ga ljudstvo v obliki davkov plačuje? Kaj so merodajni krogi v Ljubljani in Beogradu res slepi, da ne vidijo bližajoče se katastrofe? Odprite vendar enkrat oči in ne tirajte s takimi sklepi ljudstvo v obup! — Naše organizacije so o tem nezaslišanem sklepu zdravstvenega odseka že razpravljale ter sklenile ukreniti potrebne korake, da se ta reakcionarni sklep prepreči.

Demokratski shod, ki se je vršil v nedeljo 5. t. m. v »Narodnem domu«, je bil v vsakem oziru silno zanimiv. Gospod dr. Kramer je poročal o položaju v državi, ki je po njegovem mnenju nevdržljiv. Med njegovim govorom se je slišalo mnogo medklicev, posebno ko je skušal dokazati, da je demokratska stranka edina, ki je dosegla državnim nameščencem povišanje prejemkov. Dr. Kramer je obširno govoril o pretiranem birokratizmu v državni upravi. Med govorom smo slišali nekaj stavkov, ki so »štenkali« pokrajinsko upravo v Ljubljani in radikalno stranko, kar se nam je zdelo še najbolj zanimivo. Gosp. dr. Kukovec je v svojem govoru plediral za koncentracijo naprednih sil. Privoščil si je samostojneže, posebno ministra Puclja ter poslanca Ureka, ki je kot podpredsednik narodneskupščine celo leto štrajkal. O naši stranki je povedal, da ne pride pri koncentraciji v poštev, češ, da socialistična stranka stoji na razrednem stališču. To mu prav radi verjamemo. Demokratje so se na tem shodu izkazali prave mojstre v predlaganju resolucij. Vrinili so v resolucijo tudi protest proti zatvoritvi ptujske bolnice in postavili s tem vse navzoče v položaj, da so morali glasovati za resolucijo. Za pristaše naše stranke se je oglasil k besedi sodrug Komavli, ki je izjavil, da so navzoči socialisti za oni del resolucije, ki protestira proti zatvoritvi bolnice, da pa glasujejo proti delom resolucije, ki govorijo o zaupnicah, koncentraciji itd. Na shodu smo dobili utis, da demokratje čutijo prav dobro, da se jim tla majejo in da bodo najbrže v kratkem morali vgrizniti v kisljavo jabolko — opozicije. — Nekateri sodrugi so se hudovali, ker nismo na shodu govorili proti demokratom. Sodrugi so lahko prepričani, da so demokratje govorili sami proti sebi še čez mero. Zato je bil naš nastop nepotreben.

Hajdina pri Ptujju. V nedeljo 26. februarja se je vršil občni zbor KDZ. Izvoljen je bil sledeči novi odbor: Primožič Izidor, predsednik; Kancler Franc, preds. namestnik; Verlek Peter, tajnik; Orešek Franc, blagajnik; Gerečnik Matej, Meste Jakob in Šošteršič Simon, odborniki. Pred volitvijo odbora je sodr. Vogrinec poročal o dosedanem delovanju in priporočal navzočim vztrajnost pri agitacijskem delu. Za njim je s. Komavli razvijal nekaj misli o pomenu organiza-

cije in o agitaciji ter je navzočim članom raztolmačil progresivni strankin davek in plačevanje istega. Novemu odboru priporočamo naj razvije med kmečkim ljudstvom čim večjo agitacijo za naše organizacije in tisk.

Breg pri Ptujju. V nedeljo 5. t. m. se je vršil javen shod, ki ga je sklicala podružnica KDZ. Shodu je predsedoval sodrug Hleb, poročala pa sta sodruga poslanec Kisovar in Komavli. Po njihju poročilih je sodrug Šegula poročal o nameravani zatvoritvi javne bolnice v Ptujju. Sprejeta je bila proti zatvoritvi protestna resolucija. Vršila se je tudi obširna debata o raznih drugih vprašanjih, nakar se je vršil občni zbor podružnice KDZ.

Sv. Lovrenc na Dr. polju. V nedeljo 12. t. m. se vrši javen ljudski shod na katerem poroča poslanec sodr. Kisovar. — Shod se vrši po drugi maši v gostilni Brencelj. Ker se po shodu ustanovi podružnica »Kmečko delavske zveze« pričakujemo obilne udeležbe.

Kunigunda pri Ptujju. V nedeljo 12. t. m. se vrši javen shod na katerem poroča poslanec sodrug Kisovar. Shod se vrši ob 2. uri popoldne v gostilni Lobenwein. Sodrugom iz Kunigunde, Skorbe, Gerečje vasi, Hajdoš in drugih bližnjih vasi priporočamo, da razvijejo za ta shod dobro agitacijo.

Kulturni vestnik.

Umetniški večer na Jesenicah pod okriljem »Svobode« bo v soboto 11. t. m. v dvorani Delavskega doma. Spored je isti kakor je bil v Ljubljani in Trbovljah. Prireditelji so ss. Podbevšek, Seliškar in Ravnikarjeva. Delavci in delavke, pokažite tudi vi, da cenite umetnost veliko bolj kot pa buržoazija!

Iz stranke.

Dopisnikom. Ponovno prosimo naj vse, ki pišejo tajništvu SSJ, ali »Najpreju« ali »Ljudskemu glasu«, naj ne naslavljajo svojih dopisov na posamezne osebe. Osebe pri nas nič ne pomenijo! Pa tudi škoda je, ker se s tem velikokrat važni dopisi zadržijo. Sodr. Bernot je mnogokrat odsoten, drugi pa nimajo pravice odpirati njegova pisma, tako čaka včasih kaka prav važna zadeva po nepotrebnem njegovega prihoda tudi 2 ali 3 dni! Zanesite se, da je tajništvo ter uredništvo in uprava naših listov v zanesljivih rokah, ki sicer pri tem navalu dela ne morejo delati čudežev, marsikaj se ne da rešiti takoj, toda vpisano je vse, na vrsto pride vse — seveda imajo nujne stvari prednost. — Posameznikom pišite samo takrat, kadar jim pišete o popolnoma zasebnih zadevah.

V nedeljo, dne 12. t. m. se bodo vršili protestni shodi proti draginji v Zagorju in Trbovljah, v Harstniku, v Mežici, (v Mežici tudi proti zatvoritvi bolnic) in v Oplotnici. Natančneje iz plakatov.

Spodnja Šiška. Danes, v sredo se vrši diskusija v »Zadružnem domu«. Začetek točno ob 19½. Zaupniki naj prinesejo zbiralne listke s seboj.

Zgornja Šiška. Na občnem zboru krajevne organizacije KDZ v Zgornji Šiški, ki se je vršil dne 5. februarja t. l. so bili izvoljeni sledeči sodrugi: Vinko Kogovšek za predsednika, Franc Južna za podpredsednika, Franc Kožuh za tajnika, Matija Žebavec za blagajnika; kot odbornika Ivan Vidmar in Ivan Marjek, v kotrolo pa Ivan Širca in Rok Berlič.

Ježica pri Ljubljani. V nedeljo, dne 12. t. m. se bo vršil članski sestavek kra-

jevne organizacije KDZ na Ježici. Začetek točno ob 15. pri sodrugu Francu Kunstelju v Štožicah št. 59. Točna udeležba vseh članov dolžnost. — Odbor.

Oplotnica. V nedeljo, dne 12. t. m. ob 9. dopoldne priredi krajevna organizacija KDZ v Oplotnici **javen ljudski shod.** Naučnejše iz plakatov. Poročevalec iz Ljubljane. Trpinj pridite vsi!

Krška vas. Občni zbor tukajšnje krajevne organizacije K. D. Z. se je vršil dne 12. II. t. l. ob 2. popoldan v gostilni Anton Kuhar, ki je bil obilo obiskan. To veliko zanimanje nam je jasen dokaz, da so se ljudstvu odprle oči, da so začeli že sami premišljevat o svojem življenju in svoji usodi, katero mu krivično odločuje le par podlih izkoriščevalcev. Sodrugi, ter vsi socialistično misleči delavci in mali kmetje, le vkupaj vsi, pod naš prapor, ki je prapor svobode, da z združenimi močmi vržemo raz sebe mukopoln jarem v katerega so nas vpregli brezvestni kapitalisti. — Tudi naši sosedni občini Cerklje je neobhodno potrebno močne kmetjsko-delavske organizacije, če hočejo doseči kaj uspehov, ker naši nasprotniki nas bodo le tedaj upoštevali, kadar bodo imeli opraviti z zavedno organizirano četo. Prebudi se občina Cerklje, socializem te kliče! Ne pusti se teptati od današnjega krivičnega družabnega reda, marveč stopi samozavestno v boj za svoje pravice. — Čitajte časopise »Napreč« in »Ljudski Glas«, ker to je edini naš vir in sredstvo za dosego naših ciljev.

Žreče. Krajevna organizacija KDZ v Žrečah sklicuje svoj redni občni zbor za nedeljo, dne 12. t. m. ob 13. Poročevalec iz Ljubljane. Dolžnost vseh članov je, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Sprejemali se bodo tudi novi člani. Več iz plakatov! — Odbor.

Marenberg. Krajevna organizacija SSJ in KDZ v Marenbergu sklicuje svoj redni občni zbor za nedeljo, dne 12. t. m. ob 18. v gostilni g. Deutschmann-a v Marenbergu. Sprejemali se bodo tudi novi člani. Vsi člani naj prinesejo svojo strankino izkaznico s seboj. Točna udeležba vseh članov dolžnost. — Odbor.

Vestnik Svobode.

Centralna knjižnica »Svobode« je odprta vsako sredo od 6. do pol 8. zvečer, v soboto od pol 5. do pol 8. zvečer in v nedeljo od pol 11. do 12. dopoldne. Nahaja se v Židovski ul. 1. I. nadstropje.

Dopisi.

Iz Kapel pri Brežicah. Člankarja Kmetijskega lista št. 5., ki je poslal temu listu dopis, opozarjamo, naj ne objavlja takih gnusnih laži, kakor so v njegovem članku:

1. Da je socialistični zaupnik Franc Pseničnik z župnikom iz Kapel kdaj govoril o volilni politiki, je nesramna laž. G. župnik pod prisego potrjuje, da volilni imeniki niso bili nabit 28. avgusta, ker gre za resnico.

2. Glede napadov na našega 71letnega sodruga Vinka Zorčiča to-le: Nani smo lahko ponosni, ker je storil svoje korake vedno iz prepričanja in zvestobe do stranke. Da je veleposestnik, je bosa, kar bi pač moral vedeti slabostojni in slaboumi lažnjivec. Saj je bil naš sodrug 9 let zelo spoštovan župan in lahko vsak čus dokaže, da sploh ni nobenega veleposestnika v občini.

3. Kar se tiče kroglice, ki je izginila, je pač jasno, da so krivci samostojneži, ker jim ne gre za drugo ko za to, da do-

be vodstvo v svoje roke in magari nepravilnim potom.

4. Kar se tiče napredovanja naše stranke v občini Kapeli, naj si samostojneži le vzamejo v zgled 28. november 1920. Še za nadalje bomo poskrbeli za take vzglede, ker le tem potom in združenim v edinstveni organizaciji bomo socialisti nekaj dosegli.

5. Glede izvolitve edine kandidatne liste SKS povemo, da se je moglo le zgoditi, ker ste vodili tajno in zahrbtno občinsko politiko. Ukrenili smo že vse potrebno, da se zadeva preišče.

6. Glede združenja s klerikalci ni niti besedica resnična. Če pa so hoteli postaviti svoje kandidatno listo, so to pravico imeli, ravnotako kakor vsaka druga stranka.

Obhod po občini od hiše do hiše pa je bil le vaše hinavsko delo, polno nepravilnosti, in itak niste ničesar dosegli, ker je kapelsko ljudstvo preveč izkušeno, da bi nasedalo SKS-ovcem.

7. Kar se tiče župana Franca Strgarja pa si povejmo resnico iz obraza v obraz. Prisiljeni smo, spomniti vas na njegovo vodstvo občinske aprovizacije, ki smo mu jo morali kot delavski zaupniki odvzeti, ker je mislil samo na svoj žep in je n. pr. dokazano, da si je pri neki razdelitvi pridržal 1500 K. Če ne bo politična oblast razveljavila to nepravilno izvolitev občinskega odbora in župana, bomo vsi občani protestirali proti temu.

Kar se tiče na principov in idej, lahko dokažemo nepravilno izvoljenemu županu Francu Strgarju, da pripada stranki, ki je proti agrarni reformi in podpira kapitaliste. Da se je pa zemlja delila, se imamo zahvaliti edino socialističnim poslancem in agrarni odbor tudi sestoji iz somišljenikov delavske stranke v občini Kapeli. G. župan je prišel pri delitvi prosit za kos zemlje in se ni odrekel, čeravno podpira stranko, ki je največja sovražnica delavnega ljudstva.

Krška vas. Občni zbor KDZ 12. februarja t. l. je izvolil naslednji odbor: Predsednik Franc Gričar, zidarski mojster; podpredsednik Jožef Jazbec, zid. pom., tajnik Ivan Šebilja, zid. pom.; podtajnik Martin Piltauer, pismonoša; blagajnik Anton Tomše, zid. pom.; podblagajnik Jožef Piltauer, kovaški mojster; računsko preglednika Andrej Müller, čevljarski mojster in Janez Prah, posestnik. Odborniki: Franc Lopatič, kovaški mojster in posestniki Janez Šaško, Alojz Zokalj in Jožef Glibe.

Vršil se je občni zbor v gostilni Anton Kuhar, je bil sijajno obiskan in je pokazal, da so se ljudstvu odprle oči. Sodrugi in vsi socialistično misleči delavci in mali kmetje, skupaj pod našo zastavo! V naši občini Cerklje moramo imeti močno socialistično organizacijo, če hočemo, da se nas bodo naši nasprotniki naučili upoštevati! Socialistični odborniki, zavedajte se svojih dolžnosti! Zaspanci v občini Cerklje, prebudite se! Ne prepustite vsega dela za odpravo današnjega družabnega reda posameznikom! Le v skupnosti je naša moč, skupnost pa je pri nas le v KDZ. Ta nas bo povedla do končnega cilja svobode, enakosti in bratstva. Ali se boste odzvali njenemu klicu? Vi člani KDZ pa ne pozabite na svoje članske dolžnosti! Če količkaj piješ, zapraviš že članarino pol leta. Ali si to razumeš? Plačujte prispevke blagajničarju Tomšku vsaj vsako nedeljo pred 1. v prihodnjem mesecu, da bo lažje obračunal centrali. S točnostjo bomo vzdržali red in pošteno zvezo s centralo v Ljubljani. — Odbor.

Črna. Dne 19. feb. je imela krajevna pol. org. S. S. J. svoj redni občni zbor, na katerem je bil soglasno izvoljen novi odbor: Predsednik Stermčnik Rud., podpredsednik Polajner Anton, tajnik Brumen And., nam. Verhunc Franc, blagajnik Jernej Rud. in 9 podblagajnikov za vse okraje; odborniki so: Peruš Štefan, Šek Franc, Coklin Franc, Planišek Anton in Kozamornik Julči; revizorji: Janše Fric, Lakoše Josip. — Za občnim zborom bi se imel vršiti javen shod in ustanovitev ženske organizacije, kar se je pa — žal — moralo preložiti vsled ovir, ki so zadržale ss. govornike. Oglašil se je zato k besedi s. Möderndorfer iz Mežice, kateri je mnogobrojni množici — dvorana je bila nabit polna — v jednatih besedah obrazložil razne točke stališča in položaja organizacije, za kar je žel burno odobravanje. Sodrugi Stermčnik je nato zborovanje zaključil. — Sodrugi in sodružice! Izvoljeni novi odbor je prevzel odgovornosti, ki ga čakajo v času njegove funkcije. Ne zadostuje pa, da dela samo odbor, delati moramo vsi! Zato naj velja za vse geslo: Zavednost, pomoč vsakega posameznika in red je temelj našemu napredku v vseh ozirih, toraj vsi pogumno na delo za naše pravice in naš blagor! Zapomnite si, da same besede in rdgče kravate, zahrbtno obrekovanje in babjeversko prorokovanje ne bo nikdar rodilo sadov za našo rešitev, temveč nas le oddaljuje od naših ciljev! Ne pozabite, da smo v vseh slučajih navezani sami na sebe, ter da je od nas samih odvisna naša zmaga. Vsak posameznik bodi zato zaveden član vseh naših organizacij, torej tudi naših strokovnih, kulturnih in gospodarskih, beri njih časopise! In ko si enkrat sam tako daleč, pridobivaj tudi drugih in takih, ki čakajo na farška nebesa — v večnosti. S tem pomagaj vsak sam sebi in skupnosti, to je naše edino orožje proti nasprotnikom — izkoriščevalcem, nasprotnikom, ki že danes strašno sanjajo o posledicah zmage »rdeče zastave«. — Končno sodruge, ki še nimajo žepnih koledarjev ali strankinih znakov, opozarjamo, da jih dobe lahko pri s. Brumenu.

Majšperska občina v pravi luči. V nedeljo dne 26. t. m. je bil pri cerkvi izklican odlok okrajnega glavarstva v Ptuj in ukaz pokrajinskega odseka za socialno politiko (Ur. l. št. 258 z dne 1. februarja 1922), da naj bi se v občini Majšperk nahajajoča prazna stanovanja naznanila okr. glavarstvu, ker jih zelo nujno potrebujejo begunci iz Strnišča. Naš župan je sejo otvoril in vprašal vse navzoče obč. odbornike, če bi imel kateri od občanov kako prazno stanovanje. In glejte si naše klerikalne odbornike: naenkrat so začeli preklinjati uboge begunce, rekoč, da kaj še takšno prekleto barabo tukaj v naši občini potrebujemo. Opozoril sem jih, da ti nesrečneži niso sami zakrivali, da se morajo zdaj po svetu potikati in si pri takih neusmiljenih ljudeh, kakor so tukaj, še stanovanja iskati in da so tudi ti reveži naši sorojaki iz Primorske, katera je pa danes večinoma pod Italijo. Ker mi je znanih več praznih stanovanj, sem opozoril gospoda Švaršnika, veleposestnika v Majšperku, kateri ima po mojem prepričanju 4 prazna stanovanja, naj bi on koga vzel, ker rabi poljske delavce. Odgovoril mi je: Kaj potrebujem jaz takšne barabe, da bi mi potem po njihah kradle. Naj raje kočja razpade. In kmet Jožef Krošl je zakričal, da raje zapali svojo kočjo. Ko sem jim očital, da takšnih surovežev še morda v Afriki med najbolj divjimi narodi ni, so

začeli vsi klerikalni odborniki na vse grlo kričati. Ali se niso pokazali ti ljudje v prvi luči? Klerikalni vodja Zdravko Sagadin se je celo izrazil, da mora vsa posestva kupiti njegova zadruga Kmečke zveze, kajera ho potem dalje prodajala, morda zato, ker se boji, da bi se še kak prokleti rdečkar k nam ne pritepel in bi potem znalo odklenkati klerikalcem, ki so danes tako človeški, da bi najraje videli, da bi revno ljudstvo kar od lakote pomrlo. To se je tudi pri zadnji seji čutilo, ko sem vprašal, kaj je s koruzo, ki jo je v prejšnjih časih, ko še ni bila takšna draginja, okrajno glavarstvo dajalo kot podporo 32tim revežem. Danes se nihče v občini ne briga za take stvari, zvonovi so menda bolj potrebni. Kadar boš ljudstvo lačno, pa greš lahko nove zvonove poslušati, da boš lažje lakoto prenašalo. In z lakoto, če jo voljno prenašaš, si služiš nebesa. Naš klerikalni odbor si jih je z župnikom vred seveda že tukaj na tem svetu ustanovil. Beda revnega ljudstva jim je deveta briga in takšnih klerikalnih surovežev morda ni več v nobeni občini. Na svidenje! Drugič še bolj natančno! — Šturm Jožef, obč. odbornik.

Iz Polzele. Dne 26. svečana je privedila novoustanovljeno dramatično društvo na Polzele predstavo »Rodoljub iz Amerike«. Igralci so svoje vloge rešili v popolno zadovoljstvo občinstva. — Da razume in da ima veselje naše polzelansko občinstvo za kulturni napredek, je pokazalo s tem, da je bila dvorana prenapolnjena. Med in po predstavi je zapel pevski zbor sedmih bratov po domače »Škofovi« iz Lokovice nekaj prav lepih narodnih pesmi. Opazili smo, da se je udeležila po večini vsa inteligenca iz Polzele med drugimi tudi dr. Wildi, tukajšnji tovarnar.

Zahvala. Dramatično društvo na Polzele se najlepše zahvaljuje tukajšnjemu tovarnarju dr. Wildiju za znesek 200 kron, katerega je podaril v prid zgoraj imenovanega društva. — Pričakujemo mnogo posnemovalcev.

Sv. Rok ob Sotli. Imamo pri nas prijaznega g. provizorja, ki iz »ljubezni do bližnjega« vsakomur vse naredi za dobro plačilo. Nisem izmed tistih, ki z lahkim srcem nahrulijo koga, vendar, kar sem videl 24. febr., presega pa vse meje. Šel sem po opravilu mimo cerkve, ko so ravno ljudje šli od maše. Pa pride g. provizor, k niemu pristopi mož ter ga prosi, naj bi šel z njim prevideti nekega bolnika. Poslušajte: Skrbni in blagi dušni pastir se je začel izgovarjati, da nima časa, nazadnje pa pravi, da bi že šel za 50 K, češ, da so podplati in žreblji sedaj dragi. G. provizor, ali je tako delal Kristus? Ali ste se tako naučili »krščanskega usmiljenja«, ki pravijo med drugim: bolnike obiskovati!? — Popotnik.

Mezde v Baranji. »Ljudski Glas« objavlja inserat, v katerem sporoča državno veleposestvo Belje v Baranji, da mu je potreba večjega števila delavcev in to nadkravarjev, kravarjev, volarjev,

kurjačev pri parnih plugih itd. Informirali smo se, kake so življenske razmere na posestvu ter nam je direkcija veleposestva poslala sledeča pojasnila: Oni, ki so sprejeti kot stalni delavci na poljedelskih distriktih, so razdeljeni v 4 razrede. I. razred, to so kočijaži, konjariji, volarji, kravarji, delavci pri parnih plugih, čuvarji živine in polj, se dele po letih službe in sposobnosti v devet oddelkov. Plača je v naravi in v denarju. Plača v naravi je za vse oddelke enaka in sicer: stanovanje (1 soba in kuhinja), 1200 klafter polja, 1200 kg pšenice, 200 kg ječmena, 400 kg koruze, 24 kg soli, 12 m trdih drv in 730 l mleka na leto. Potem ima pravico da redi eno svinjo z vsem pomladkom ter perutnine do 50 glav. Vsak teden lahko dobi 2 kg mesa po 1.50 Din in na leto 24 l petroleja za polovično ceno. V denarju dobijo: oddelke 1. 600 Din. 2. 650 Din. 3. 700 Din. 4. 750 Din. 5. 800 Din. 6. 850 Din. 7. 900 Din. 8. 950 Din. 9. 1000 Din na leto. II. razred, to so podnadzorniki, čuvarji skladišč, vodje parnih plugov, kurjači, vinogradniki, kletarji; ti se dele v 4 oddelke. Prejemajo v naravi isto kakor I. razred, razen drv, ki jih dobe 20 m³, ker imajo uslužbeni v tem razredu po dve sobi in kuhinjo. V denarju pa dobijo v oddelku 1. 1600 Din. 2. 1800 Din. 3. 2000 Din. 4. 2200 Din na leto. III. razred, to so nadzorniki, strojniki parnih plugov, skladiščniki itd., se dele v 3 oddelke. V naravi dobijo isto kakor drugi razred, v denarju pa 1. 3200 Din. 2. 3400 Din. 3. 3600 Din. IV. razred: višji nadzorniki, gospodarji, poslovodje, vinogradniki, kovači mojstri itd., ti se dele v 3 oddelke. V naravi dobijo isto kakor II. razred, v denarju pa po oddelkih: 1. 5200 Din. 2. 5600 Din. 3. 6000 Din. letno. Dobro bi bilo, da se oni, ki so sposobni za ta dela in nimajo primerne mesta, javijo za službo.

UTRINKI.

Čuden je ta človek, ustvarjen po božji podobi, čuden, ker se brani svojih barbarskih prednikov. Sorodstvo z opicami zanikava in govori o civilizaciji ter prisega na biblijske nauke. Toda zakaj je ta človek, ustvarjen po božji podobi, še vedno barbar? In pred nekaj stoletji je bil še večji in pred tisočletji je bil popoln barbar. Še danes imamo divjake, ki so tudi ustvarjeni po božji podobi...

Ljudje, katere je ustvaril Bog po svojem modelu, prireajo orgije in takozvani »pobožniaki« se zgražajo vsled moralnega padanja današnje družbe kakor so se zgražali pred sto leti drugi farizeji. In če bi ti ljudje pogledali v biblijo nove zaveze, bi našli, da se v njej mnogo govori o farizejih, ki niso prizanašali niti Kristu. Farizeji so bili in bodo, kajti farizejstvo je ena izmed številnih človeških slabosti.

Človeštvo se moralno ne pogreza. Dviga se, toda ne tako, kot žele farizeji. Iz ljudi ne morete napraviti angelov. Najprvo je treba iz njih napraviti res ljudi. To je stvar evolucije. Hinavski apostoli hinavske morale ne verujejo v zakone evolucije; morda niti ne vedo, kaj pomeni razvoj. Oni verujejo le v zakonske prepovedi. Prepovedali so piti, in danes pilančujejo bolj ko kedaj poprej. Reformirati hočejo zakon, toda razporoke se množe. Zato zahtevajo prepoved za zakonske ločitve. Miliion in milijon razporočenih ljudi je na svetu. In v tisočerihi in tisočerihi družinah vlada boj med možem in ženo radi nezvestobe enega ali drugega. Vsi zakonski se namreč ne zatekajo k razporokam. Zakaj in kdo ruši domove? »Socializem bo razdril dom«, kriče protisocialistični agitatorji. Kdo jih ruši danes? Tudi zakon je podvržen razvoju. Danes je tak; preje je bil drugačen; in v bodočnosti ne bo enak sedanjemu. Niti v vseh krajih ni enak in ne bo. Kakor se spreminja duševno obzorje ljudi, kakor se dviga kultura, menjajo gospodarske razmere, tako se menjajo tudi nazori o zakonu. Le nagoni so isti. Ti so enaki kakor so bili in se ne razlikujejo od opičjih. Človek jih kontrolira le v toliko, v kolikor je res človek.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh del svetla za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najbolje blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 K.

„ELSA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, solčne pege, zajedance, nabore, i. t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 K.

„ELSA“ TANOHINA POMADA ZA RAST LAS krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prebrano osivelost i. t. d. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 K.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi.

RAZNO: Lilijno mleko 15 K; Erkomaz 8 K; najfinejši Hega-puder Dr. Klugera v velikih originalnih škatljah 30 K; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 30 K; puder za gospe v vrečkah 5 K; zobni prašek v škatljah 7 K; v vrečkah 5 K; Sachet dišava za perilo 8 K; Schampooon za lase 5 K; rumenilo 12 listkov 24 K; najfinejši parfum po 40 in 50 K; Močna voda za lase 58 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja Elsatrg št. 252 Hrvaško.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50,
v lastnem poslopiju.

Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.

Garantirano pristni
na debelo! **namizni kis** na drobno!
prodaja najmodernejša automa-
tična kisova tovarna
FELIKS SCHMIDL,
Maribor, Koroška cesta 18.
Vsaka hišna gospodinja, ki skrbi za
zdravje svoje družine, zahtevaj povsod
samo pristni SCHMIDL-KIS.

Leča, nova, debelozrnata,
zelo mehka za kuho
se dobi pri
SEVER & KOMP.,
Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.
Zahtevajte naš cenik vrtnih in
poljskih semen.

Velika zaloga! Cenik zastoj!
Trgovina z pohištvom
Karl Preis, Maribor,
Stolni trg (Domplatz)
Najboljša in najcenejša pri-
ložnost za nakup
pohištva
za delavce in železničarje.
Solidna postrožba! Nizke cene!

KAJO DELIČ,
zlatar in draguljar
Ljubljana Hilšerjeva ul. 4
priporoča svojo
zlatarsko in draguljarsko delavnico
za nova dela in popravila vsake
vrste, kakor tudi za pozlato-
vanje in posrebovanje.
V zalogi ima zlatnine in srebr-
nine, poročne prstane po vseh
uzorcih in merah, uhane i. t. d.
Kupuje tudi zlato in srebro ter
plačuje po najvišjih cenah, ali
pa izmenjava za novo blago.

Inserirajte v Napreju.

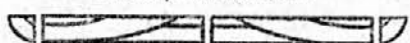
OBRTNA NAZNANILA.

Prva produkt. zadruga krojačev
Maribor, Ruška cesta 5
priporoča obleke za moške in
ženske po zmernih cenah in
dobre kakovosti.

Prva mariborska
delavska pekarna v Mariboru,
Yrška cesta št. 32, tel. 324,
priporoča
dober kruh in žemlje.

Gostilna
LJUDSKI DOM
Maribor
Ruska cesta št. 7
priporoča
izborna kuhinjo in pijačo.

N. BRUNO MILJANIČ
tovarna kanditov in slaščičarna
najnižje cene in vsak čas sveže blago.
Maribor, Tkalska ulica 4.

Sprejme se več dobro izurjenih
čevljarjskih pomočnikov
za boljša dela (galanterijsko).
Gospodarska zadruga čevljarjev,
Spodnja Šiška, Vodnikova ulica 9.

Oglas.

Na državnem veleposestvu Belje v Baranji je prostih več
služb, in sicer mesta

nadkravarjev (Oberschweizer)
kravarjev, volarjev, kovačev
in sploh poljedeljskih delavcev.

Te službe so stalne in dobijo nameščenci poleg primerne
denarne plače še prosto stanovanje kakor tudi značne dodatke
v hrani itd.

Stalnost službe je zajamčena po pragmatiki, ki velja za
vse stalno nastavljene.

Direkcija se bo ozirala samo na res sposobne in pridne
delavce.

Prijave je treba nasloviti na Glavno Direkcijo Državnog
Dobra „Belje“, Lak, Baranja.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja
iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo vporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava
la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
vporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ulica 19.

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO - LJUBLJANA.

Poštni predal št. 13. — Poštni ček. rač. št. 10.532. — Telefon inter. št. 178. — Brzojavni naslov „Kodes Ljubljana“.

HRANILNI ODDELEK sprejema hranilne vloge in jih obrestuje od dne vloge
do dne dviga po **4 1/2 %**, večje vloge proti polletni od-
povedi po **5 %**. Hranilne vloge sprejema osebno ali po položnicah centrala v Ljubljani ali pa
podružnice: 6 v Ljubljani, dalje: Kamnik, Borovnica, Litija, Tržič, Sv. Ana, Križe, Radovljica, Gorje, Koroška
Bela, Sava, Jesenice, Mojstrana, Kranjska Gora, Radeče, Celje, Store, Soštanj, Ljubno, Poljčane, Rogatec, Pragersko,
Ptuj, Maribor, Ribnica na Pohorju, Fala, St. Lovrenc na Pohorju, Guštanj, Prevalje, Leše, Mežica, Črna I., Črna II.

Sodrug, vlagajmo vse prihranke v lastno hranilnico, katere hranilni kapital znaša že danes

nad 3 milijone kron.

Pristopnina K 10.—

Član društva postane lahko vsak!

Delež K 200.—

Pristopati se zamore v vseh gorih imenovanih podružnicah.